

**Стратегия за развитие на БНБ
2004–2009 г.**

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
октомври 2004 г. – октомври 2005 г.

София, ноември 2005 г.

Настоящият отчет е първият редовен отчет по стратегията. Той цели да се направи преглед на изпълнението на целите и приоритетите, залегнали в нея, да очертае новите предизвикателства и рискове, както и да се предложат адекватни корективни мерки, където е необходимо.

Съдържание

I. Постигане на целите	7
II. Изпълнение на задачите	8
II.1. Парична политика в условията на паричен съвет	8
II.2. Международни валутни резерви	10
II.3. Наличнопарично обращение	11
II.3.1. Производство на банкноти и монети	11
II.3.2. Емисионно-касова дейност	12
II.4. Платежна система и надзор върху плащанията	14
II.5. Банков надзор и регулации	16
II.6. Парична и банкова статистика	17
II.7. Международни връзки и отношения	19
II.8. Агент на правителството	21

Абревиатури

АТБ	Асоциация на търговските банки
БИСЕРА	Банкова интегрирана система за електронни разплащания
БМР	Банка за международни разплащания, Базел, Швейцария
БНБ	Българска народна банка
БОРИКА	Банкова организация за разплащания с използване на карти
ДЦК	гържавни ценни книжа
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗБНБ	Закон за Българската народна банка
ИПС	Икономически и паричен съюз
ИСПС	Информационна система за парична статистика
КФН	Комисия за финансов надзор
МВФ	Международен валутен фонд
МФ	Министерство на финансите
НБФИ	небанкови финансови институции
НПСИ	Национален план за статистически изследвания
НСИ	Национален статистически институт
НЦБ	национални централни банки
СБСРВ	Система за брутен сетълмент в реално време RINGS
СЕБРА	Система за електронни бюджетни разплащания
СПБ	статистика на платежния баланс
ССДЦК	Система за обслужване на плащания по сделки с ДЦК
ТБ	търговски банки
ЦИЕ	Централна и Източна Европа
ERM II	Exchange Rate Mechanism II (Валутен механизъм II)
IT (ИТ)	информационни технологии
SDDS	Special Data Dissemination Standard
USAID	Американска агенция за международно развитие

Измина една година от приемането на Стратегията за развитието на Българската народна банка за периода 2004–2009 г. Стратегията се осъществяваше в една динамична външна среда, която формира нови предизвикателства пред БНБ – нарастване на глобалните дисбаланси, съпроводено от рязко повишаване на международните цени на петрола; природни бедствия с трайни и съществени негативни макроикономически последици както за световната икономика, така и в национален мащаб; по-нататъшно увеличаване на отвореността на българската икономика и задълбочаване на финансовото и банковото посредничество и на степента на монетизация на икономиката. Продължи интеграцията на страната в Европейския съюз (ЕС), като през април 2005 г. беше подписан Договор за присъединяване на Република България от 1 януари 2007 г. В завършваща фаза е процесът на пренасяне на европейското законодателство в националната правна система и представители на страната вече се включиха като наблюдатели в европейските структури.

В тази обстановка постигането на целите и задачите, залегнали в стратегията, изискваше пределна мобилизация и ефективност при разпределянето на ресурсите на банката, често налагаше вземането на допълнителни мерки и решения. Стратегията се изпълняваше в условията на непрекъснат диалог с обществото и банковата общност, както и нарастваща прозрачност и ефективност в действията на централната банка.

Заключението на Управителния съвет е, че през първата година от действието си стратегията е била и остава актуална и наред със Закона за БНБ е най-важният инструмент за управление на банката. В максимална степен са постигнати целите и задачите на банката през разглеждания период, като са създадени и подходящи условия за реализация на по-дългосрочните цели и задачи от стратегията, тя остава напълно валидна и не се налага нито изменението, нито същественото ѝ допълване.

Позицията на БНБ е, че независимо от промените в глобалната икономика и вътрешната обществено-политическа и икономическа конюнктура България следва да се присъедини към Валутен механизъм II (ERM II) непосредствено след членството в ЕС, като се ангажира едностранно да поддържа паричния съвет до членството в еврозоната при запазване на съществуващото разменно съотношение от 1.95583 лева за едно евро. БНБ ще се придържа към определената от ЕК и ЕЦБ рамка, която изключва възможността за едностранна евроизация от присъединяваща се страна. Тя ще следва политика, гарантираща влизането на страната в еврозоната през втората половина на 2009 г. или от 1 януари 2010 г.

Изключително благоприятно върху изпълнението на стратегията на БНБ през разглеждания период се отрази приемането от Народното събрание в началото на 2005 г. на изменения и допълнения в Закона за БНБ. С тях е постигнат максимално възможният напредък за хармонизиране на законодателството, регламентиращо дейността на централната банка, с европейските изисквания във всички необходими насоки – по отношение осигуряването на нейната институционална независимост, персоналната независимост на членовете на УС и забраната за пряко финансиране на публичния сектор от страна на БНБ. Това е отчетено и в цялостния мониторингов доклад на ЕК за Република България за 2005 г.

Като част от стратегията разширяването на сътрудничеството с националните централни банки, както и с ЕЦБ създаде възможност за повишаване на знанията и ускоряване подготовката на БНБ за присъединяване към ЕСЦБ. БНБ извърши значителни инвестиции в подходящо обучение и квалификация както на служителите, пряко ангажирани със структурите на ЕСЦБ, така и на останалия персонал на банката, участващ косвено в процеса. През разглеждания период беше създадена адекватна организация за управление участието на БНБ в комитетите, подкомитетите и работните групи към ЕЦБ, ЕК и други европейски институции.

Изпълнението на целите и задачите през изтеклия период стана възможно и благодарение на по-добрата вътрешна координация и съгласуваност, взаимната информираност и налагането на екипен подход при осъществяване задачите на БНБ. Проектите за нови регулации се подготвят от работни групи с участието на експерти от всички компетентни звена на банката, участието в структурите на ЕСЦБ и ЕК се координира от гъвкава вътрешна структура – Група за координация. Този подход създава условия за повишаване на ефективността във функционирането на банката, за целенасочено използване на ресурсите и икономично разходване на бюджета.

Във връзка с присъединяването на банката към ЕСЦБ и получаването на статут на наблюдател в комитетите и работните групи на ЕСЦБ и ЕК нарасна интензивността на информационните потоци. Така например от 1 май до 27 октомври т. г. за разглеждане от съответните участници са постъпили 2560 документа от общо 22 235 страници, осъществени са 107 дни допълнителни командировки за заседанията към ЕСЦБ и 25 за тези към Европейската комисия. Като цяло, без да се увеличават съществуващите ресурси, се интензифицира дейността на банката както по отношение на пряко ангажираните с ЕСЦБ 65 служители на БНБ, така и на непряко участващия персонал.

Отчетът е организиран по следния начин. Първо, представена е степента на постигане на дългосрочните цели на БНБ в периода октомври 2004 г. – октомври 2005 г. Второ, дадена е обща оценка за съответствието на всяка от заложените в стратегията задачи на нейните цели и степента на постигането ѝ. Представени са и предприетите главни мерки за изпълнение на задачите през разглеждания период и са направени препоръки за мерки през 2006 г. Където е необходимо, са направени допълнения и са конкретизирани самите задачи на стратегията.

I. Постигане на целите

В рамките на предоставените на БНБ правомощия и инструменти през изтеклия едногодишен период банката постигна основната си цел за „поддържане на ценовата стабилност“. Инфлацията в България остава относително ниска независимо от световния петролен шок, промените в някои от административно определяни цени и ефектите, свързани с интеграцията на страната в ЕС. Важна заслуга за това има стабилността на националната парична единица и провежданата в съответствие със Закона за Българската народна банка парична политика в условията на паричен съвет.

Поддържането на стабилността на банковата система чрез усъвършенстване на банковите регулации и банковия надзор, който своевременно набелязва адекватни мерки за ограничаване на пазарните и кредитните рискове, също допринася съществено за изпълнение на законово вменената цел. Силната фискална политика през разглеждания период също има важен принос за поддържане на относително ниско равнище на инфлация.

Независимо от постигането на целите на БНБ за България изпълнението в поставените в стратегията времеви граници на Маастрихтския критерий за инфлацията ще изисква навременното осъществяване на структурните реформи в реалната икономика и публичните финанси, така, както е записано в Споразумението между Министерския съвет на Република България и Българската народна банка за въвеждане на еврото в Република България.

Главните вътрешни предизвикателства пред БНБ за постигане на целите и изпълнение на стратегията за оставащия период са свързани най-вече с приключване хармонизирането на правната регламентация на нейната дейност, изграждането на адекватни вътрешни информационни системи, които ще позволят по-ефективно да се управляват и използват ресурсите, както и с предприемането на допълнителни мерки за ускоряване на подготовката особено в сфери като паричната и банковата статистика, статистиката на платежния баланс и управлението на наличнопаричното обращение.

В съответствие с добрата практика БНБ ще ускори подготовката за изграждане на резервен център за управление на валутните резерви и за управление и контрол на плащанията.

II. Изпълнение на задачите

II.1. Паричната политика в условията на паричен съвет

Оценка: Стратегията в тази част съответства на целите и се изпълнява, независимо че дейността е в начална фаза.

В съответствие със стратегията още през ноември 2004 г. беше подписано Споразумение между Министерския съвет и Българската народна банка за въвеждане на еврото в Република България. С него се определят не само времеви график за изпълнение на изискванията за премахване на дерогацията и за пълноценно участие на Република България в Икономическия и паричен съюз (ИПС) и приемането на еврото като национална валута, но и конкретните ангажменти на двете страни по споразумението. От страна на БНБ ангажиментите в споразумението са по спазване правилата на паричния съвет при съществуващото разменно съотношение, изграждане на нейния институционален капацитет и акумулиране на адекватна информация и аналитични материали за правните, икономическите и институционалните аспекти на процеса, както и за подобряване информираността на вземащите решения, академичната общност, бизнеса и обществеността по въпросите, свързани с приемането на еврото.

УС на БНБ използва възможността още веднъж да потвърди своя ангажимент да се придържа стриктно към заложените в Закона за БНБ принципи и правила на паричния съвет. Със своите действия през разглеждания период БНБ не е предизвикала никакви съмнения относно изпълнението на тази част от стратегията и споразумението с правителството. По този начин банката допринася за високото обществено доверие в паричния режим, както и за поддържане и утвърждаване на макроикономическата и финансовата стабилност и за създаване на предвидима среда за устойчиво дългосрочно развитие на икономиката.

По отношение на институционалния капацитет все още не е започнала целенасочена подготовка на персонала на БНБ за участие в процеса на изготвяне и прилагане на общата парична политика на ЕЦБ. Считаме, че самото участие на представители на БНБ в Комитета по парична политика на ЕЦБ и неговите работни групи постепенно ще създаде капацитет в тази област. В предстоящия проект за техническа помощ, започващ през втората половина на следващата година, е включено също обучение на 15 специалисти, които ще бъдат в основата на бъдещата дейност на банката в тази област. По време на проекта с помощта на европейски централни банки ще бъдат подготвени и средносрочен модел, и план за организация на БНБ в тази област, като при евентуална препоръка от ЕСЦБ ще се създаде комитет за парична политика.

През 2004–2005 г. е извършена значителна подготовка за разширяване потенциала на БНБ за анализ и прогнозиране на процесите и тенденциите в развитието на националната и европейската икономика. В началото на 2005 г. бяха приети Вътрешни правила за реда и начина на разработване, приемане, изпълнение и отчитане на плана за изследователската дейност на БНБ, които дават възможност обсъждането на двегодишния план за изследователска дейност да се осъществява от широк кръг специалисти. В началото на същата година УС прие План за изследователската дейност за периода 2005–2006 г., който включ-

ва теми и подтеми, насочени към развитието и усъвършенстването на моделите за анализ и прогнозиране, както и свързани с членството на България в ЕС, във Валутен механизъм 2 (ERM II) и в еврозоната. Към момента няма закъснение в сроковете за изпълнение на подтемите в плана за изследователската дейност.

Макроикономическият модел за прогнозиране на БНБ се усъвършенства с помощта на Холандската централна банка, като със споменатия по-горе проект за техническа помощ е предвидено допълнително да се усъвършенства дейността в тази област. През май 2005 г. БНБ организира Третата международна научна конференция на централните банки от Балканския регион, чиято тема беше „Икономическо моделиране и прогнозиране“. С доклади на конференцията участваха експерти от научни институти и централни банки от няколко европейски държави – членки на ЕС.

Разработването на симулационни модели представлява важен аспект от дейностите, свързани с анализа и прогнозирането на икономическите процеси. С помощта на експерт от канадската централна банка беше конструиран симулационен макроикономически модел, с който може да се прави оценка на макроикономическите последици от промени във фискалната и паричната политика. В съответствие с последните тенденции в областта на икономическото моделиране на централните банки в БНБ също се отделят ресурси и започна предварително проучване на теорията и практиката на разработване на динамични стохастични модели на общо равновесие.

С оглед популяризиране въвеждането на еврото и свързаните с него предизвикателства пред България БНБ започна да публикува първите си материали по тези въпроси. Представена беше съществуващата в ЕС законова и институционална рамка за диалога на отделните страни с ЕК и ЕЦБ по въпросите за участието в ИПС, натрупаният досега в ЕС опит и оценки на експерти от БНБ за степента на готовност на страната за участие. БНБ участва с лектори в традиционния, вече ежегоден, семинар с представители на медиите по въпроси на ИПС.

БНБ организира семинар за Икономическия и паричен съюз една година след влизането в ЕС на 10-те страни от ЦИЕ. Като лектори участваха представители на високо равнище от ЕЦБ, европейската академична общност и от 8 национални централни банки. В рамките на семинара БНБ предостави на представители на Народното събрание, правителството, неправителствения сектор, бизнеса и медиите възможност да участват в дискусиите и да се запознаят с мнението на компетентни специалисти.

Препоръки:

- 1. През 2006 г. да започне дейността по подготовка на капацитета за участие на БНБ в процеса на формиране и провеждане на общата парична политика на ЕЦБ.*
- 2. През 2006 г. да се предприемат мерки за по-нататъшно подобряване дейността на БНБ в областта на макроикономическите краткосрочни и средносрочни прогнози, с цел от 2007 г. да се гарантира пълноценното участие на БНБ в изготвяните от ЕЦБ документи, свързани с паричната политика.*

II.2. Международни валутни резерви

Оценка: Стратегията в тази част съответства на целите и се изпълнява съгласно набелязаните времеви графици.

Съгласно стратегията очакваният резултат от изпълнението на задачите в областта на управлението на международните валутни резерви е „гарантиране на сигурността, ликвидността и доходността при ограничаване на съответните видове риск“. Той се постига чрез непрекъснато усъвършенстване на методологията за стратегическо структуриране на активите, за да може тя да съответства на съвременните тенденции на международните финансови пазари и на потребностите на централните банки от ЕСЦБ. В тази насока е и усъвършенстването на правилата и процедурите по оперативното управление от БНБ на валутните резерви.

Във връзка с това през май 2005 г. бяха приети Вътрешни правила на БНБ за операции с брутния международен валутен резерв. Те осигуряват в максимално възможна степен отговорностите на различните нива на управление в процеса на вземане на решения за стратегическо структуриране на валутните резерви и гъвкавата реакция на банката по отношение на бързо променящите се условия на международните финансови пазари. Съществува пълно съответствие между тези правила и приетия през предходната година „Наръчник с бизнес процедури за управлението на валутните резерви“, който прецизира и детайлизира оперативните действия на различните йерархични равнища. Подготвен беше и проект, който да увеличи капацитета на БНБ за действие при кризисни ситуации на международните пазари, който ще се осъществява съвместно с МВФ и Световната банка през 2006 г.

Проведена беше и процедура за избор на нова информационна система за управление на международните валутни резерви. През октомври 2005 г. беше подписан договор с доставчика на избраната система „Трема“, която се използва от повечето европейски централни банки. Тя става надеждна гаранция за по-успешното интегриране на БНБ в системата на ЕСЦБ и основа както за управление на частта от валутните резерви, която ЕЦБ ще повери за управление на БНБ след присъединяването към еврозоната, така и за провеждане на паричната политика на ЕЦБ. С цел гарантиране на сигурността при управлението на международните резерви са извършени проучвания на опита на други страни за създаване на резервен център за управление на резервите.

През изтеклия период БНБ инвестира сериозни ресурси в повишаване прозрачността на управлението на валутните резерви при спазване на законовите изисквания за опазване на служебната, банковата и търговската тайна. Първо, подобри се качеството на оповестяваната на интернет страницата и в публичните отчети на БНБ информация за състоянието и тенденциите на международните финансови пазари и резултатите от управлението на валутните резерви. Чрез повишаване интегритета между публикациите за оценка на макроикономическата стабилност и стабилността на банковата система с тези, представящи пазарната среда, в която се управляват валутните резерви, се увеличава информираността на обществото за пазарните фактори, въздействащи върху динамиката на международните валутни резерви. Второ, започна работа върху специално издание, в което да бъдат описани теорията, препоръчителната международна практика и практиката на БНБ в процеса на управление на валутните резерви. Първата част на това издание – представящо теоретичните основи и международната практика при управлението на международните резерви и тяхната роля

и значение в макроикономиката – бе успешно завършена и публикувана през октомври 2005 г. В момента в процес на подготовка е втората част на изданието, която ще представи опита на БНБ в условията на паричен съвет.

Значителен прогрес беше постигнат при повишаването на квалификацията на аналитичния персонал на БНБ, ангажиран с управлението на резервите. Вече около 25 % от персонала, пряко свързан с процеса на управление на международните резерви, участва в международна програма за придобиване на Chartered Financial Analyst (CFA) сертификат. Продължава обменът на специалисти с френската и холандската централна банка по линия на двустранното сътрудничество, макар че досега не е постигната договореност за обмен на мениджъри на портфейли. Банката за международни разплащания и Световната банка предоставят техническа помощ и обучение. През 2005 г. след близо 3-годишно участие БНБ приключи успешно програмата на Световната банка (RAMP¹) за страни, които се нуждаят от техните консултантски услуги в областта на управлението на международните резерви. Това е убедително доказателство, че международната финансова общност признава както способността на екипа на БНБ да управлява международните си валутни резерви в съответствие с препоръчителната световна практика в тази област, така и наличието на достатъчно ефективни и ефикасни процедури за отчетност и контрол на процеса. БНБ е един от поддръжниците на идеята за създаването на програмата на Световната банка (PGRAMP²) за наблюдение и оценка на бъдещото развитие на капацитета за управление на международните валутни резерви на централните банки, завършили програмата RAMP.

Препоръки:

1. През 2006 г. да продължат усилията за сключване на споразумение/я за обмяна на мениджъри на портфейли с централни банки от еврозоната.
2. През 2006 г. като част от мерките за повишаване прозрачността в дейността на банката да бъде оповестена практиката на БНБ за управление на международните валутни резерви в условията на паричен съвет.

II.3. Наличнопарично обращение

II.3.1. Производство на банкноти и монети

Оценка: Стратегията в тази част съответства на целите, но следва да се конкретизира, за да позволи прецизно количествено измерване на напредъка. Работата по изпълнение на стратегията се осъществява със задоволителни темпове в „Печатница на БНБ“ АД, докато при „Монетен двор“ ЕООД е необходимо ускоряване на процесите.

Един от основните приоритети в областта на банкнотопечатането и монетосеченето според стратегията е създаването на конкурентни предимства на българските предприятия, които да им позволят да кандидатстват пред ЕК и ЕЦБ за производството на евро от първия възможен момент. Поради конфиденциалния характер на информацията за изискванията на ЕК и ЕЦБ дори след придобиване статута на наблюдател БНБ не разполага с такава информация.

¹ Reserves Advisory Management Program.

² Post Graduate Reserves Advisory Management Program.

Това прави доста субективен всеки опит за адекватна цялостна оценка на напредъка на предприятията за печатане на банкноти и сечене на монети в посока изпълнение на стратегията.

Поради това БНБ ще конкретизира заложеното в стратегията разбиране за задълбочаване партньорството на предприятията на БНБ с фирми, ползващи се с добра репутация на европейския пазар за производство на банкноти и монети. Подобна задача е по-трудно осъществима при „Монетен двор“ ЕООД, тъй като производството на евромонети е право и отговорност на отделните страни, броят и стриктността на изискванията и регулациите на ЕК за евромонетите са далеч по-малки в сравнение с тези на ЕЦБ по отношение на евробанкнотите, което предполага по-голяма гъвкавост и многообразие на решенията.

Като резултат от усилията за усъвършенстване мениджмънта на предприятията за производство на банкноти и монети през разглеждания период „Печатница на БНБ“ АД кандидатства и получи международните сертификати за управление на качеството по ISO 9001:2000 и за информационна сигурност по британския стандарт BS 7799-2. Успешно приключи и първият редовен одит на Moody's по ISO 9001:2000. В „Печатница на БНБ“ АД вече е налице достатъчно съвършена система от правила за организация на производствения процес, отчетност и контрол, съгласувани и одобрени от БНБ, която съответства на препоръчителната международна практика за управление на предприятия за печатане на банкноти. Направени бяха промени в контрола и Правилника за дейността на контролорите на „Монетен двор“ ЕООД, което ще позволи и там в краткосрочен аспект да бъдат отстранени констатираните несъответствия с препоръчителната практика.

През 2005 г. БНБ доказа възможностите си да проектира и емитира нови банкноти в кратки срокове с високо качество, притежаващи най-новите образци на защитни елементи. „Печатница на БНБ“ АД произведе първата българска юбилейна банкнота, която беше подготвена за период, по-малък от една година, и е в обращение от септември 2005 г. Тя беше приета много добре и високо оценена от представителите на паричната индустрия на проведената традиционна годишна конференция в Монреал (Канада) в присъствието на повече от 500 представители на централни банки, производители на банкноти и монети, и на органите за сигурност от над 70 страни.

Препоръки:

- 1. Да се търси и да се конкретизира формата на задълбочаване партньорството на предприятията на БНБ с фирми, ползващи се с добра репутация на европейския пазар за производство на банкноти и монети.*
- 2. Да се разширяват при всички възможни случаи познанията в БНБ за изискванията на ЕЦБ и ЕК по отношение на предприятията за печатане на банкноти и сечене на монети.*

II.3.2. Емисионно-касова дейност

Оценка: *Стратегията в тази част съответства на целите и се изпълнява в предвидително начертаните времеви граници.*

Задачата в тази област е да се осигурят чистота, сигурност и ефективност на емисионно-касовите операции в съответствие с регламентите и решенията на ЕЦБ и с това да се гарантира еврообмяната. Дейността по изпълнението се осъ-

ществяваше в няколко направления. Първо, продължи работата по подобряване на нормативната уредба. Във връзка с това през януари 2005 г. бяха извършени промени в Закона за БНБ (ЗБНБ), целящи регламентиране ролята на БНБ в механизма за откриване на неистински или подправени парични знаци, действащ в българската финансова система. В съответствие с изискванията на чл. 27 от закона в БНБ беше изготвена и приета през октомври т. г. Наредба № 18 за контрол върху качеството на банкнотите и монетите в наличнопаричното обращение.

Второ, през февруари 2005 г. беше сключено споразумение между БНБ и ЕЦБ за сътрудничество в областта на борбата срещу фалшифициране на еврото в съответствие с приетите промени в ЗБНБ. Въз основа на споразумението между БНБ и ЕЦБ започна обмен на информация във връзка с техническите аспекти на фалшифицирането на еврото, както и на статистически данни.

Трето, през юли 2005 г. УС на БНБ прие „Стратегия на БНБ за наличнопаричното обращение за периода 2005–2009 г.“, която допълва и доразвива задачите, предвидени в Стратегията за развитие на БНБ (2004–2009) в областта на наличнопаричното обращение. Основни елементи на този документ са подготовката и приемането до края на 2005 г. на основните регулации на БНБ за сигурността и качеството на парите в обращение, изграждането на модерен касов център на банката, постигането на договореност с банковата общност за схемата на организация на наличнопаричното обращение у нас, която да гарантира безпроблемно протичане на замяната на лева с евро от деня на членство в еврозоната. БНБ е разработила, одобрила и предложила различни варианти на схемата.

Четвърто, в съответствие с приетата стратегия за наличнопаричното обращение беше взето решение за създаването на модерен касов център на БНБ. Определено е мястото за изграждането му и банката придоби собственост върху терена. От юли 2005 г. действа вътрешна комисия с председател главния касиер на БНБ, която изготви и представи доклад за организацията на проекта. В съответствие със Стратегията за наличнопаричното обращение БНБ ще изгради касов център с частична автоматизация, който ще започне да функционира през втората половина на 2008 г.

Пето, в съответствие с приетата Стратегия за наличнопаричното обращение започна диалог с банковата общност за създаване на сигурна, гъвкава и ефективна система за наличнопаричното обращение. Очаква се споразумение по избраната схема да бъде постигнато до края на тази или в началото на следващата година. За целта в бюджета на БНБ за 2006 г. може да възникнат непредвидени разходи за финансиране след приключване на бюджетния период изпълнението на поети от банката при преговорите ангажименти.

Препоръки:

- 1. БНБ да отстоява пред банковата общност дистрибуцията на пари от 2007 г. да се организира на пазарен принцип.*
- 2. Да се приеме детайлен план на дейностите по изграждането на нов касов център, който да гарантира спазването на предварителните срокове.*

II.4. Платежна система и надзор върху плащанията

Оценка: *Постигнат е значителен напредък в областта на платежната система. Дейността в тази област се придържа към стратегията. Има забавяне по отношение въвеждането на EMV стандарта.*

Постигнат е значителен напредък в изпълнението на основния приоритет в тази област – намаляване на системния риск и създаване на условия за интегриране на системата с платежната система на еврозоната.

В съответствие със стратегията се поддържа стабилна, надеждна, сигурна и ефективна национална платежна система – осигурена е 99.7% работоспособност на Системата за брутен сетълмент в реално време RINGS, няма загуби на информация и загубени плащания. Броят на плащанията за периода се е увеличил с 24%, като най-значителен е дялът на клиентските плащания.

В изпълнение на стратегията значителен напредък беше отбелязан по отношение на надзора върху платежните системи. Създаването на правната рамка на тази изключително важна за финансовата стабилност дейност чрез приетия през 2005 г. Закон за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи осигури условия за ефективен надзор. Осъществява се непрекъснато наблюдение на системите, включени в националната платежна система. Наличните звена на БНБ оценяват съвместимостта на националната платежна система с принципите и стандартите на Европейската централна банка и Банката за международни разплащания. На тази основа се изготвят препоръки за подобряване функционирането на националната платежна система. Към момента са извършени надзорни проверки на: Системата за обслужване на клиентски плащания, инициирани за изпълнение в определен момент – БИСЕРА; Системата за обслужване на плащания по операции с банкови карти на територията на страната – БОРИКА; Системата за обслужване на плащания по сделки с държавни ценни книжа – ССДЦК; Системата за обслужване на плащанията по сделки с безналични ценни книжа – Централен депозитар. Резултатът от тези проверки показва висока степен на съответствието им с международните стандарти и практика. Набелязани са действия, необходими за постигане на пълно съответствие, предимно на ниво разширяване на техническите възможности на операторите и адаптиране към изисквания за участие в евросистемата.

Изпълнява се и стратегическият приоритет за подготовка на националната платежна система за интегриране към платежната система на еврозоната.

Поддържането на тясна координация и сътрудничество с националните и международните институции, ангажирани в платежния процес, е важен елемент от тази подготовка. Във връзка с това се създаде нова законова и регулативна рамка, която отсъстваше досега, извършени са оценки за съответствието с основните принципни препоръки на системно важните платежни системи на БМР.

През изтеклата година в съответствие със стратегията беше осъществяван непрекъснат диалог с участниците в платежната система, с ЕЦБ и БМР.

Изпълнено е изискването на стратегията за създаване на Национален съвет по платежни системи,³ включващ представители на различни институции, ангажирани в платежния процес, чиято основна цел е формиране на стратегия за

³ Националният съвет по платежни системи обединява интересите на участниците в платежния процес; координира дейностите на различните институции, свързани с платежните системи; изготвя предложения и разработва задания за иновации в платежните системи, определя изискванията за интегриране на националните платежни системи и ще адаптира съответната нормативна база.

развитие на платежните системи, както и организиране и координиране на процеса на финансова интеграция на България с еврозоната в областта на платежните системи и изпълнението на проекта за Единна европейска платежна зона. Създаден беше правилник за дейността на съвета, а двете работни групи към него функционират много интензивно.

Изготвен е Национален план за осъществяване на Единната европейска платежна зона в България и предстои приемането му. Извършват се тестове за внедряване на следващата версия на RINGS. Съгласно Наредба № 13 беше разработен План за реализиране на проекта IBAN, като заедно с него се решават въпроси, свързани с цялостното подобряване на платежния процес в страната. Тези промени включват използване на международен стандарт SWIFT при съобщенията, използвани от системата БИСЕРА, и отпадане на БИН номерата, свързани с бюджетните плащания. Разработени са проектни спецификации на Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА), предстои разработването на документ, определящ политиката на МФ за бюджетните плащания и бъдещото развитие на СЕБРА, преработват се временните указания на БНБ и Министерството на финансите (МФ) 03-13003 „Откриване и водене на бюджетни сметки и извършване на бюджетни плащания“.

БНБ осъществява надзор върху всички участници в националната платежна система, независимо че оперативното управлява само RINGS. Всички платежни системи в страната са включени в Националния индикативен план за развитие на платежните системи. БНБ изисква от тях да са създали ясни правила и процедури, да се следи влиянието на всяка система върху рисковете, изискват се ясни процедури за управление на кредитния и ликвидния риск.

Изпълнени са и предвидените в стратегията ангажименти за изменения в правната рамка. Изготвени бяха и влязоха в сила Закон за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи, Наредба № 13 за прилагането на международен номер на банкова сметка и за банковите кодове, Наредба № 16 за електронните платежни инструменти, Наредба № 3 за паричните преводи и платежните системи и указанията към тях.

Процедурата по продажбата на БОРИКА е завършена в съответствие със стратегията. През май 2005 г. са продадени 63.76% от акциите на БНБ в БОРИКА ЕАД на 25 търговски банки (ТБ).

Във връзка с предвиденото в стратегията през 2005 г. картовите разплащания да осигурят прилагането на т. нар. EMV стандарт, посредством който ще се повиши съществено сигурността, е създаден Национален комитет за внедряване на стандарта. Поради необходимостта от допълнителни инвестиции за прилагането му търговските банки забавят процеса. В този смисъл въвеждането няма да стане в рамките на 2005 г., както бе предвидено първоначално.

Препоръка: *Да се разработи политика за развитие и разширяване на безналичните плащания с участието на БНБ, МФ и Асоциацията на търговските банки (АТБ).*

II.5. Банков надзор и регулации

Оценка: Дейността в сферата на банковия надзор следва стратегията на БНБ. Няма забавяне по отделните компоненти.

В съответствие със стратегията през изтеклата година един от основните приоритети и непосредствена задача на БНБ в областта на банковия надзор беше подготовката и въвеждането на европейското банково законодателство. В тази област беше извършена значителна дейност.

Изцяло бяха транспонирани директивите на ЕС за капиталовата адекватност: приета беше нова Наредба № 8 за капиталовата адекватност на банките, както и нов пакет отчетни форми и указания по нея. Сформирано е звено за работа с вътрешни модели. Изпълнени са и другите задачи, свързани с обучението на персонала.

Подготовката и прилагането на европейската директива, с която ще се въведе Новото споразумение за капитала на Базелския комитет, е една от средносрочните задачи на БНБ. Подготовката обаче започна още през изтеклата година. Създадена е работна група с пет подгрупи по отделни теми. Изпратени са и предстои да се изпратят указания и насоки на търговските банки по отделни теми. В ход е подготовка на нова наредба за капиталовата адекватност. Обучението на служителите е постоянен процес и включва както семинари на БНБ, така и участия в чуждестранни форми на обучение.

Съвместно с Комисията за финансов надзор (КФН) е разработен е проектозакон за прилагане на Директива 2002/87 за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати.

Създадена е организация за изработването на законови текстове, обновяващи Закона за банките, които от сегашното високо ниво на хармонизация постигат пълно съответствие с европейското банково законодателство.

Другият приоритет съгласно стратегията е поддържането на висока степен на устойчивост, която да бъде адекватна на засилващото се банково посредничество и на свободната конкуренция с кредитните институции на Европейския съюз.

Формиран е нов инспекционен екип и са назначени още инспектори. Променени и усъвършенствани са аналитичните инструменти на надзора. С цел строга оценка на кредитния риск са направени редица промени в регулациите.

На месечна основа се осъществява текущо наблюдение върху кредитната активност на търговските банки. Усъвършенствани са методологията и техниките на Системата за ранно предупреждение. БНБ актуализира и правилата за оценка на кредитния риск.

Както се посочва в стратегията, постоянна задача е поддържането на висока степен на прозрачност на акционерния капитал: БНБ изисква, събира и анализира голяма по обем информация, провежда специализирани проверки и твърдо отстоява виждането си за недопускане на акционери без безспорно доказани финансови възможности, произход и достатъчност на капитала. В останалите банки с недостатъчно прозрачна акционерна структура по настояване на БНБ се полагат сериозни усилия за подобряване структурата и качеството на акционерния контрол.

В съответствие със стратегията значително се задълбочи и разшири надзорното сътрудничество. Освен 12 вече подписани меморандума пред завършва-

не са тези със Сърбия и Русия, а договърът с Австрия предстои да бъде подписан през ноември т. г.

През изтеклата година беше осъществявано активно взаимодействие с местните органи във връзка с финансовата стабилност – обмяна и усъвършенстване на сътрудничеството с КФН, с агенцията „Бюро за финансово разузнаване“ и с Фонда за гарантиране на влоговете в ТБ. БНБ активно участва в Съвета по финансова стабилност.

Препоръка: *Да се ускори подготовката за прилагането на общите за ЕС финансови и капиталови отчетни форми.*

II.6. Парична и банкова статистика

Оценка: *Постигнат е значителен напредък по отношение на паричната и банковата статистика.*

Статистиката е един от най-важните елементи на подготовката за присъединяване към ЕСЦБ. Това налага допълнителни мерки за справяне с предизвикателствата и за преодоляване на относителното забавяне в някои области.

В областта на статистиката стратегията предвижда осъществяването на две важни задачи: първо, до края на 2006 г. паричната и банковата статистика, статистиката на платежния баланс и външния дълг, както и другите елементи на финансовата статистика – статистиката на секторните финансови сметки, на финансовите инструменти, на платежните системи и финансовите пазари, които са отговорност на БНБ, да съответстват на стандартите на ЕС. Втората задача е осигуряването и поддържането на необходимите бази данни и метаданни за участието на България в Специалния стандарт за разпространение на данни на МВФ (Special Data Dissemination Standard – SDDS).

Втората задача вече е успешно осъществена, а по реализацията на първата е постигнат значителен напредък.

Въпреки че статистиката на потоците все още не е изцяло внедрена, методология по нея е подготвена и изпратена на ТБ. В момента се развива модул „Статистика на потоците“ към Информационната система за парична статистика (ИСПС). Получаването на първата информация от ТБ е предвидено за средата на ноември 2005 г. с данни за октомври. Наблюдението ще трае два месеца и до края на първата половина на 2006 г. се очаква да започне изпращането на данните на ЕЦБ.

Изпълнено е предвиденото в стратегията допълване на паричния отчет с кратки оперативни анализи. От юни 2005 г. към месечния паричен отчет се публикува приложение „Динамика на избрани парични показатели“. В седмичната информация такова приложение се публикува от април 2004 г.

Съгласно стратегията се предвижда извършването на сезонни изглаждания на някои показатели от паричната и банковата статистика. Такива все още не се извършват, но се предвижда това да стане не по-късно от датата на присъединяването към еврозоната.

В стратегията се предвижда лихвената статистика да съответства изцяло на тази на ЕЦБ. В тази област е постигнат значителен напредък. В съответствие с Регламент 18 на ЕЦБ (ЕСВ/2001/18) са разработени методологически указания

по лихвена статистика, които ще влязат в сила през 2006 г. Започната е работата по разработване на техническо задание за нова информационна система по лихвена статистика, която също следва да бъде изградена през 2006 г.

През изтеклата година бяха направени стъпки за обогатяване на лихвената статистика с данни за лихвени проценти за различни финансови инструменти. Промениха се обхватът и видът на публикуваната информация за лихвената статистика, част от периодичното издание „Седмична парична и лихвена статистика“, като една от поредните стъпки в процеса на хармонизация на лихвената статистика. Същността на промяната се изразява в създаване и обособяване на нови показатели (репосделки и спестовни депозити в евро и щатски долари), обогатяване на матурирещата структура на срочните депозити, пълно покриване на европейската дефиниция по отношение обхвата на показателите *овърнайт* и *спестовни депозити*. Промените на данните са оповестени и в динамика на интернет страницата на БНБ. Предстои допълнително обогатяването на лихвената статистика с въвеждането през 2006 г. на новите методологически указания. Пълното хармонизиране на лихвената статистика на база действащите методологически изисквания на ЕЦБ следва да стане не по-късно от края на 2006 г., при положение че проектът получи необходимата подкрепа от гледна точка на разработването на софтуерната му част.

В стратегията е предвидено да се разшири обхватът на текущо съставяната парична статистика със статистика за другите небанкови финансови институции, които са включени в институционален сектор „Финансови корпорации“. Изпратено е предложение до НСИ за включване в Националния план за статистически изследвания на небанковите финансови институции. Съвместно с Българската асоциация за развитие на лизинговия бизнес се работи по статистическите форми за лизинговите дружества с оглед получените в БНБ първи отчети да бъдат с данни към 30 септември 2005 г.

Във връзка с предвиденото в стратегията усъвършенстване на информационния обмен с ЕЦБ и Евростат в областта на статистиката на платежния баланс бяха създадени вътрешни контроли на изпращаните в GESMES/TS формат данни.

В съответствие със стратегията продължава хармонизацията с изискванията на Евростат и в областта на статистиката на платежния баланс. С оглед изпълнение на изискванията на ЕЦБ и Евростат за предоставяне на географска структура на платежния баланс и международната инвестиционна позиция бе изготвена и разпространена Инструкция за събиране и обработка на информация от банките за статистиката на платежния баланс. Налице е забавяне от страна на „Информационни системи“ в разработването на задание и избора на разработчик на системата за обработка на данните от търговските банки.

За целите на предвиденото в стратегията усъвършенстване на методологията за отчитане на услугите бяха въведени нови методологически указания за предоставяне от ТБ на информация за статистиката на платежния баланс. Започна работа по разработване на методология за събиране на информация от застрахователните дружества. Основното предизвикателство в това отношение е неспазването от някои ТБ на изискванията на БНБ, което се установи в седем ТБ след извършени проверки на място за надеждността на подаваната информация. Предвидените в стратегията задачи относно усъвършенстването на методологията за отчитане на услугите бяха допълнително конкретизирани и подробно разписани в Плана за действие за изпълнение ангажиментите на БНБ във връзка с участието в ЕСЦБ, а сроковете за реализацията им бяха актуализирани.

Срокът за усъвършенстване на методологията за отчитане на статия *Транспорт* е III тримесечие на 2006 г., а на статия *Пътувания* – IV тримесечие на 2006 г.

Подобрено е отчитането на преките инвестиции, като бяха усъвършенствани използваните статистически форми. Работи се и по задачи с различен времеви хоризонт, поставени от ЕЦБ/Евростат в тяхна обща публикация, които следва да се съгласуват с НСИ. Предстои разработване на нови форми за отчитане на предприятията от реалния сектор и застрахователните дружества.

Подобрено е отчитането на портфейлните инвестиции. Бяха въведени нови методологически указания към ТБ с нови форми за портфейлни инвестиции-активи, беше усъвършенствана справка, подавана от Централния депозитар за портфейлните инвестиции-пасиви. В това отношение основен проблем е липсата на информация при Централния депозитар за начисления доход по портфейлни инвестиции-пасиви.

Един от важните ангажименти в областта на статистиката е разработването и внедряването на тримесечните финансови сметки в съответствие с изискванията на Регламент 501/2004 и на ЕЦБ. Осигурено е по-добро ресурсно обезпечаване. Понастоящем започва методологическата работа по съставянето на тримесечните финансови сметки с оглед първите пилотни данни да са готови през 2006 г.

Препоръки:

1. Да се преодолее забавянето от страна на „Информационни системи“ в разработването на задание и избор на разработчик на системата за обработка на данните от търговските банки.
2. Да се внесе проект за промяна на Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс.

II.7. Международни връзки и отношения

Оценка: Дейността в тази област изцяло съответства на стратегията.

В областта на международните връзки и отношения стратегията предвижда пакет от мерки, целящи успешното интегриране на БНБ в ЕСЦБ. Във връзка с това са изпълнени всички поставени непосредствени задачи:

- През февруари 2005 г. беше приет от УС на БНБ и стриктно се спазва План за изпълнение на поетите в преговорния процес ангажименти в законодателната област, които са от компетентност на БНБ, за периода 1.I.2005 – 31.XII.2006 г.
- С Решение № 32 на УС на 7.IV.2005 г. беше приет План за действие (Пътна карта) за изпълнение ангажиментите на БНБ във връзка с участието в ЕСЦБ, който последователно се изпълнява. Беше приета и цялостната вътрешна нормативна уредба на процеса: Вътрешни правила за координация на подготовката и участието на представители на БНБ в заседанията на Генералния съвет на ЕЦБ, комитетите и работните групи на ЕСЦБ и в структури и органи на ЕС; Вътрешни правила за обмяна на поверителна информация между БНБ и ЕЦБ/ЕСЦБ. Всички участващи в процеса служители подписаха допълнителни декларации за конфиденциалност.

- В съответствие със стратегията се поддържат последователни и координирани контакти с ЕЦБ с цел реализиране на плана за европейска интеграция. Текущо се провеждат консултации с компетентните експерти от ЕЦБ относно проекти на нормативни актове в банковата сфера. Въз основа на установените контакти са проведени три мисии и съвместни срещи между представители на ЕЦБ и БНБ за обсъждане на подготовката на БНБ за членство в ЕСЦБ.
- Служителите, участващи в заседанията на комитетите и работните групи, както и тези, които подпомагат процеса, бяха обучени по въпросите на европейската интеграция, по създаването на умения за водене на преговори, по въпросите на ЕСЦБ и по английски език. Бяха осигурени висококвалифицирани лектори от ЕЦБ, ЕК, Министерския съвет, Министерството на външните работи и др. Всеки участник е преминал 100-часово специализирано обучение.⁴
- В съответствие с предвиденото в стратегията сключване и изпълнение на двустранни споразумения с национални централни банки с цел реализиране на плана за европейска интеграция бяха сключени двустранни споразумения с френската и холандската централна банка. Разширява се сътрудничеството и с други централни банки от еврозоната, като например с Австрийската национална банка.
- В стратегията е предвидено осигуряване на съответствие по отношение на структурата и функциите на отделните звена в БНБ с тези в действащите комитети на ЕЦБ и еврозоната. Процесът на присъединяване се осъществява в рамките на настоящата организационна структура.
- Вместо създаване и обучение на координиращо звено за подготовката на БНБ за участие в комитетите на ЕСЦБ беше създадена Група за координация, а цялостната дейност се ръководи от дирекция „Международни отношения и европейска интеграция“. Възприет беше и децентрализиран подход в управлението на целия процес на участие в комитетите и работните групи, в съответствие с който представителите на БНБ в съответните комитети носят отговорност за ефективността на това участие. Беше създаден и Комитет по въпросите, свързани с участието на БНБ в ЕЦБ/ЕСЦБ и институциите на ЕС, който включва всички представители на БНБ в комитетите и работните групи към ЕСЦБ, както и служителите, пряко ангажирани с подготовката на участията в заседанията. Комитетът включва 65 служители на БНБ.
- Бюджетът за подготовка и участие в комитетите и работните групи към ЕСЦБ и в структури на ЕК се планира и отчита централизирано. От края на април до края на септември са изразходвани 107 637 лева.

Стратегията поставя една от основните задачи пред БНБ във връзка с присъединяването към ЕСЦБ – гарантиране на ефективен вътрешен обмен на информация при подготовката и участието в комитетите на ЕЦБ, следване на последователността на заеманите позиции в съответствие с възприетите в евросистемата правила. Във връзка с това беше инсталиран SebaMail. Дирекция „Информационни системи“ създаде виртуален офис, в който за потребителите е открит

⁴ Проведен на 28–29 април 2005 г. семинар на тема „История на Европейския съюз, институции, процес на вземане на решения“ с участие на лектори от Министерството на външните работи и Министерския съвет; проведен на 11.V.2005 г. семинар „Обработка и конфиденциалност на документите на ЕЦБ“ и „Правна, институционална рамка и функциониране на ЕЦБ и ЕСЦБ“; проведен на 12.V.2005 г. семинар „Структура, роля и функции на ЕЦБ, ЕСЦБ и евросистемата“ с участието на Изабела Линднер от Австрийската национална банка; проведено на 17–18.V.2005 г. обучение „Международни преговори“, ръководено от Робърт Вайбел от Центъра за европейско договаряне и вземане на решения.

пълен достъп до информацията на всеки комитет и работна група. Създадена беше и регистрационна система за получените документи. Тази среда обаче е недостатъчна, за да осигури координацията на процеса, ефективното използване на ресурсите и да гарантира икономия на време и конфиденциалност на огромния поток от документи. Във връзка с това през 2006 г. ключов проблем за координацията и мониторинг за участието на БНБ в ЕСЦБ е създаването на цялостна вътрешна информационна система. Тя ще осигури бързина, защита на конфиденциалността и ще даде възможност за наблюдение и контрол върху спазването на вътрешните (в рамките на БНБ) и външните (поставени от ЕЦБ) срокове за изпълнение на конкретните задачи. Предстои инсталиране от ЕЦБ на ESCB-Net и Core-Net, както и закупуване на телеконферентно оборудване.

Очаква се през 2006 г. потокът от информация да се увеличи с около 45%, а след присъединяването – с още около 30%. Това поставя допълнителни изисквания пред качествата както на персонала, участващ пряко в заседанията, така и на служителите, които участват в подготовката на материалите за заседанията.

Постигнат е значителен напредък в укрепването на административния капацитет чрез осигуряване на служителите на БНБ на необходимата техническа помощ. В процес на изпълнение е двегодишен проект „Интегритет на финансовия сектор“, финансиран от USAID, в областта на борбата срещу прането на пари, подобряване регулациите на финансовия сектор и прозрачността на финансовата система – обществено осведомяване и защита на потребителите. Успешно се осъществяват дейностите по споразуменията с френската и холандската централна банка в областта на статистиката, счетоводството, платежния баланс и др.

Препоръки:

1. Разширяване на сътрудничеството и с други централни банки в еврозоната.
2. Подготовка и стартиране във възможно най-кратки срокове на информационна система за управление и координиране дейността на БНБ, свързана с участието в ЕСЦБ и в структури към ЕК.
3. Упражняване на по-ефективен мониторинг на участието на представителите на БНБ в комитетите и работните групи, на степента на въздействие на това участие върху подготовката на БНБ за присъединяване към ЕСЦБ.

II.8. Агент на правителството

Оценка: Стратегията на БНБ в тази област се изпълнява.

Задачите от стратегията, свързани с функцията на БНБ като агент на правителството, се изпълняват успешно и без забавяне. Резултатите от дейността по осъществяване на ангажиментите от стратегията са следните:

- Беше осъществено подобряване на комуникациите с участниците в пазара на ДЦК в съответствие с международните процедури и стандарти чрез въвеждането на SWIFT, а като алтернативно техническо средство – VPN (Virtual Private Network). Този ангажимент е изпълнен както в системата за провеждане на аукциони, така и при обработката на сделките с ДЦК на вторичния пазар.

- През ноември 2004 г. успешно бе въведена в експлоатация нова самостоятелна система за провеждане на аукциони за ДЦК (АДЦК), осигуряваща напълно автоматизирана обработка на подадените поръчки за участие в аукциона от входа до изхода.
- В процес на реализация е проект за модернизация на електронната система за регистриране и обслужване на търговията с безналични ДЦК (ЕСРОТ), който се предвижда да приключи до края на 2005 г.
- Поддържа се висока степен на съответствие на оперираната от БНБ система за регистрация и сетълмент на ДЦК с препоръките и стандартите на CPSS/IOSCO и ESCB/CESR, потвърдена от периодичните оценки, извършвани от Association of Global Custodians, Thomas Murray, Disclosure Framework на БМР и др.
- Напредват промените в инфраструктурата, свързана с обслужването на държавния дълг, чрез поетапно преразпределение на договорените между МФ и БНБ задачи, в резултат на което бе отчетено намаление с 15.5% на заетите в БНБ с дейностите по фискално агентство.

Продължи работата по транспонирането в българското законодателство на директивите на ЕС за окончателност на сетълмента и споразуменията за финансовите обезпечения. Въпросът за окончателността на сетълмента при сделките с ДЦК понастоящем е уреден нормативно в Наредба № 31 на БНБ за сетълмент на ДЦК. С оглед на това, че в съответствие с препоръката на ЕЦБ този въпрос следва да бъде регламентиран на равнище закон, е отправено предложение до МФ това да стане в Закона за държавния дълг, който урежда емитирането на ДЦК.

Препоръка: *Да се извърши подготовка на поддържаните от управление „Фискални услуги“ системи (АДЦК, ЕСРОТ, РОУД И ОДБ) за осигуряване на необходимата информация на структурните звена в БНБ, отговарящи за анализа на ликвидността на банковата система и кредитните операции в еврозоната с цел по-добрата координация между парична и фискална политика.*

Издание на Българската народна банка
1000 София, пл. „Княз Александър Батенберг“ № 1
Телефон 9145-1656, 1304
Факс (3592) 980 2425, 980 6493
Интернет страница: www.bnb.bg